

PO NESREČI AMERIŠKEGA VOJAŠKEGA LETALA

Stanje ponesrečencev za spoznanje boljše

Zakaj je letalo letelo tako nizko? - V nedeljo pogreb umrlega poveljnika SETAF

MILANO, 28. — Zdravstveno stanje 34-letnega majorja ameriške vojske Gordona Cooperja in 22-letnega narednika Wallacea Runiona, ki sta se ponesrečila v letalski nesreči, pri kateri sta izgubila življenje poveljnik SETAF v Vicenzi gen. John Hyslop, je nekoliko boljše, pa čeprav zdravniki še niso preklekli pridržane prognoze. Po padcu letala na tla nedaleč od letališča Linate sta se Cooper in Runion, kljub hudim zlomom in opeklinam spazila iz pilotске kabine, preden so jo zajeli plameni. Oba sta v bolnišnici «Quattro Martiri» kamor so prišli tudi svoji, posebej mlada Runionova žena, Italijanka Bruna Gelato, ki pričakuje otroka. Sedaj bosta morala ostati na zdraviljenju v Milanu, kjer civilnim zdravnikom pomaga tudi ameriški vojaški zdravnik. Če ne bo komplikacij se bosta morala ponesrečena zdraviti najmanj 90 dni.

Samo preiskava bo lahko ugotovila zakaj je letalo, ki je bilo opremljeno za poletje tudi če bi bila vidljivost enaka nič, tako nizko letelo, da je s krilom udarilo ob drevo. General Hughes je prišel včeraj na letališče Linate, kjer bi moral sprejeti armadnega generala Arthurja Collinsa, ki bi se moral pripeljati iz Aten z rednim poletom Alitalia v Linate. Ko so včeraj popoldne civilno letalo iz Aten usmerili zaradi goste megle na letališče Malpensa, je gen. Hughes odločil, da gre, kljub slabim vremenskim razmeram, nasproti svojem predstojniku z letalom «Beechcraft». Letalo se je dvignilo, vendar ne dovolj in je udarilo ob drevo ter v plamenih strmoglavilo na tla, medtem ko je zadnji koš repa obvisel na veliki reklamni tabli. Reševalci, ki so takoj pršli na kraj, so lahko pomagali ranjenima, generalu in pilotu, ki sta bila stisnjena v kabini, pa ni bilo več pomoči. Njuni trupli sta bili že zgozleni.

VICENZA, 28. — V vojašnici «Ederle», kjer je glavni štab SETAF (Southern European Task Air Force) so danes zaradi smrti poveljnika gen. Hughesa izobestili zaveze na pol droga. Danes jutraj sta dva častnika pred postrojenimi vojaškimi oddelki, prečitala v angleščini in italijanščini dnevno poročilo z uradnim obvestilom o generalovi smrti. Truplo pokojnega

generala Johna Hughesa bodo v nedeljo pripeljali v Vicenzo, kjer bodo tudi pogrebne svečanosti.

Nesreča avstrijskega turističnega letala

PESARO, 28. — Avstrijsko turistično letalo je danes med poletom nad Apenini strmoglavilo na pobočje hriba Nerone v višini 900 m. Zaradi visokega snega reševalci niso mogli še priti do gorečega letala. Ugotovili so, da so žrtve nesreče štiri osebe, med katerimi je tudi ženska. Tri so opazili na snegu, pilota pa v njegovi kabini. Vse kaže, da se je nesreča pripetila zaradi okvare na motorju. Pilot se je hotel dvigniti nad hribom in se spustiti na drugo stran, kjer bi lahko prisilno pristal. Toda motor je odpovedal in letalo je silovito treščilo v zasneženo pobočje hriba.

NA IBERIJSKEM POLOTOKU IN V SEVERNI AFRIKI

Silovit potresni sunek povzročil zmedo na Portugalskem in v Maroku

V Lizboni nobenih žrtv ne škode, v mestih Maroka pa nekaj mrtvih oseb in porušenih hiš

LIZBONA, 28. — Močan potresni sunek je danes v prvih jutranjih urah vnesel precej zmede med prebivalce zahodnega dela Iberijskega polotoka in severne Afrike. Po portugalskem radiu je bil epicenter potresa v bližini Azorskih otokov v Atlantskem oceanu, medtem ko je radio Madrid javil, da je bilo središče v okolici Coimbra na Portugalskem. Španski radii je še pripomnil, da je bil potres sedme stopnje mednarodne Richterjeve lestvice.

V šestih ali sedmih portugalskih mestih, kjer so potres najbolj občutili, je na tisoče in tisoče oseb odšlo na ulice, kjer so preživle in se nikakor niso hotele vrniti pod streho. V Lizboni so štiri

S sprejema za šolnike na konzulatu SFRJ

V četrtek zvečer je generalni konzul SFRJ v Trstu inž. Marjan Tepina priredil v prostorih konzulata sprejem za udeležence seminarja slovenskih šolnikov, katerega so se udeležili tudi številni tržaški kulturni delavci. Seminar se bo zaključil danes z zadnjimi predavanji v dopoldanskih in popoldanskih urah.

be so se ranile, ker so hotele v kmečko hišo, ki je ob želenici. Lokomotiva se je zarila tri metre v hišo, strojevodja in njegov pomočnik pa sta ostala ujetnika zveržene pločevine v kabini. Pomočnika strojevodje so končno potegnili izpod razbitin in ga odpeljali v bolnišnico, kjer so ga zdravniki pridržali prognozo. Javljajo, da je bilo pri nesreči ranjenih deset potnikov.

CUDNI RADJSKI SIGNALI

V SZ izstrelitev vesoljske ladje?

BOCHUM, 28. — V nemškem zavodu za satelite in raziskavanje vesolja so danes med 17.31 in 17.35 prestregli radijske signale, ki so zelo podobni tistim, ki so jih uporabljali pri izstrelitvah ladij vrste Soyuz. Direktor zavoda Heinz Kasmir je izjavil, da še ne more reči, če gre za izstrelitev vesoljske ladje s človeško posadko.

POSPEŠENO ZDRAVLJENJE

Kozmonavti Apolla se počutijo bolje

CAPE KENNEDY, 28. — Zdravnik kozmonavtov dr. Charles Berry je izjavil, da se je zaradi pospešene priprave zmanjšala odpornost treh članov posadke «Apolla 9» in da so zato postali žrtve virusa. Zdravnik je dodal, da McDivitt, Scott in Schweickart niso imeli dovolj počitka in da bi bilo treba posvetiti več pažnje preventivnemu zdravljenju. Zdravstveno stanje kozmonavtov se je močno izboljšalo, zaradi česar obstaja realna možnost za ponedeljkovo izstrelitev. Lahko pa se še prehladijo med poletom in to prav zaradi zmanjšane odpornosti. Kozmonavti so danes zdravili proti gripi in so tudi trenirali na simulatorjih poleta.

BRZI VLAK JE IZTIRIL

Strojevodja mrtev pomočnik hudo ranjen

CATANIA, 28. — Brzi vlak «Peloritano», ki je odpeljal ob 12. ur iz Rima in bi moral priti ob 19.02 v Catanio, je pri postaji A-citrezza iztirlil.

Lokomotiva je treščila v veliko skalo, ki se je verjetno odtrgala s skalnatega pobočja ob progi. Strojvodja je umrl na mestu, njegov pomočnik pa je bil smrtno ranjen stisnjen med zvito pločevino. Gasilci so si več časa prizadevali, da bi ga s pomočjo varilnih aparatov rešili. «Peloritano» je vozil z dveminutno zamudo. Po trčenju v skalo je vlak še zavozlil kakih 100 m po tiru in končno treščil v

stena. Vozil je bil kmalu razbit in požar je razširil na okolice. Vozništvo je bilo prekinjeno in vlak je ostal na tiru. Vozništvo je bilo prekinjeno in vlak je ostal na tiru. Vozništvo je bilo prekinjeno in vlak je ostal na tiru.

Nenadna smrt kardinala Teste

VATIKAN, 28. — Danes je v starosti 83 let umrl v svojem stanovanju v Vatikanu kardinal Gustavo Teste. Pred tednom dni je kardinala zadela infarkt, zaradi česar ni več zapustil postelje.

SINOČI V TURINU S štirimi strelji spravi v grob mladega ženinega ljubimca

TURIN, 28. — Šestindesetletni inž. Guido Gianetti, direktor turinske podružnice zelo znane tovarne gospodinjstskih strojev, je nocoj s štirimi strelji iz samokresu ubil 26-letnega Marijo Faro s Corsa Svizzera, ki je bil zaposlen kot brivec v salonu v U. Givario, to je v isti stavbi, kjer stanuje inž. Gianetti. Pri mrtvem Pari je policija našla injekcijsko iglo z zeleno tekočino, kar je dala seveda analizirati, v njegovem žepu pa je našla med drugimi tudi ime Gianettijeve 33-letne žene Claudie Ghera.

Agenti javne varnosti so morila identificirali in ga prišli aretirati na dom v trenutku, ko se je ta odpravil na policijo. «Skušal sem vztrajati, a nocoj nisem mogel več,» je rekel Gianetti, ki je policijskemu komisarju izročil samokres Beretta kal. 7,65, s katerim je ubil Faro. Njegova žena, je rekla inž. Gianetti, je bila že lep čas Farova ljubimka in enkrat ju je celo zalotil v intimnem razgovoru.

DATUM JE ŽE DOLOČEN: 27. APRIL

Ni nobenega navdušenja za veliki referendum

Kampanija unije za obrambo republike in opozicije se je v Franciji že začela

PARIZ, februarja. — Predsednik francoske republike de Gaulle je v svojem nedavnem govoru v Quimperu napovedal, da bo — ker gre za akcijo upanja — svoj veliki referendum razpisal spomladi. Zdej je že določen datum — referendum bo 27. aprila.

Prvič je dejansko svojo zamisel o tem ponovnem ljudskem glasovanju general odkril lani meseca maja; vendar pa je pozneje referendum zaradi razmer odložil, in nekateri iz njegove lastne okolice so že upali, da bo prvotni načrt sploh opustil. Toda ob koncu svojega po-povanja po Bretaniji je dokončno znova potrdil, da referendum bo. Tako golistični večini, kot opoziciji poslej torej ne preostane nič drugega, kot da s tem računajo. Že zgodaj začeta kampanja «za» in «proti» dokazuje, da nobena stran ne želi izgubiti upanja v svoje karte.

Na katere vprašanja naj bi francoski volivci konkretno odgovorili, za sedaj še ni povsem jasno. Čeprav je namreč de Gaulle ponovno omenil, da bo referendum poleg nekaterih drugih ustavnih sprememb, očitno v zvezi z blede inočno partipolitičnimi, obravnava zlasti vprašanje regionalizacije in reforme senata, besedilo referenduma se ni natančno. Novinarji, ki so pričakovali obvestilo o vsebini in datumu referenduma že po minuli vladni seji, so bili razočarani, vendar vse kaže, da bodo ti sklepi prišli kaj kmalu na dan. Ožji posveti prizadelih ministrov in političnega vodstva UDR pri premierju Louvu de Murvillu dajejo slutiti, da gre samo za vprašanja strategije in taktike.

Že po svojem načinu je referendum posebna oblika volilnega mehanizma V. republike, ki jo je uvedel de Gaulle. Kadar se hoče obrniti na nekim vprašanju neposredno na ljudstvo in pri tem preskočiti posredništvo parlamenta. Zato je jasno, da se glede tega pristajati klasičnega republikanskega parlamentarnega nevoljnega godrnjarja, mentalizma nevoljnega godrnjarja, češ zakaj ne bi tud. o teh važnih vprašanjih povsem normalno razpravljala narodna skupščina? Celotne stvari člani senata vladne večine, zlasti iz skupne neodvisne republikancev, obžalujejo, da se je de Gaulle odločil za tako pot. To tembolj, ker ima vlada dejansko po zadržanih parlamentarnih volitvah v Bourbonški palači tako ogromno večino, da bi tudi zakon o regionalizaciji in zakon o spremembi senata skoraj gotovo izglasovala brez težav.

Tudi drugo formalno dejstvo, da bo moral volivec v istem referendumu hkrati odgovoriti na več vprašanj, marsikoga ne zadovoljuje. Kritiki pa svoje upravičeno trdijo, da je nekdo na primer lahko za pokrajinsko decentralizacijo, da pa želi ohraniti senat v dosedanjih obliki; ali pa obratno. Toda po sedanjem konceptu bodo morali volivci ali vse sprejeti ali vse zavreči, se pravi odgovoriti s skupnim «da» ali s skupnim «ne», oziroma se sploh glasovanja vzdržati.

Golisti obratno celo utemeljeno zagotavljajo, da sta vprašanja regionalizacije in reforme senata med seboj tako trdno povezani, da je zato tudi zaupnica lahko samo celotna ali je pa ni. Z uvedbo novih pokrajinskih skupščin se bi namreč tudi spremenila dosedanja vloga in značaj senata kot druge zbornice. V razliko od dosedanje vloga in značaja senata kot druge zbornice, naj bi po golističnih težnjah druga zbornica odražala bolj neko pokrajinsko in poklicno korporativistično predstavništvo, ki naj bi prav v obnovenem senatu seglo v parlamentarne ravni. «Reformi pokrajinski senata sta neločljiva celota», je razglasil izvršni odbor golistične unije UDR.

Toda kot gre za križanja pri konkretnih postavkah napovedanega referenduma in pri samem načinu njegove izvedbe, tako leži v osnovi tega ponovnega glasovanja v Franciji za de Gaulle ali proti njemu? Na to končno ozračje referenduma opozarja seveda predvsem opozicija. Vendar pa je tudi v de Gaullovem temperamentu da rešuje vse stvari osebno: se pravi, da njemu ni toliko o tega, da morda skupščina izglasuje zakon o regionalizaciji, ampak da on, de Gaulle, dobi ljudsko zaupnico in da na tej podlagi lahko osebo podari Franciji decentralizacijo. Še bolj bi rad dobil to polnomočje v pogledu senata, s katerim že dolgo bje zdej bolj zdej manj zaostren boj, kdo bo de Gaulle odločil za tako pot. To tembolj, ker ima vlada dejansko po zadržanih parlamentarnih volitvah v Bourbonški palači tako ogromno večino, da bi tudi zakon o regionalizaciji in zakon o spremembi senata skoraj gotovo izglasovala brez težav.

Če v tej luči pogledamo najnovejši odmeve v posameznih strankah in skupinah francoskega političnega življenja, se moramo seveda najprej ustaviti pri obeh najbolj kategoričnih: medtem ko se je golistična unija izjasnila razumljivo za odločitev «da», je KPF napovedala močno kampanjo za «ne». Minister Jean Marcel Jeanneney se ukvarja s senatno reformo, o kateri je menil: «Težko zahtevamo, da bi se skupščina sama v sebi preoblikovala. Gre za globoko spremembo običajev, in zato je normalno, da usmeritev pove ljudstvo.» Na zasedanju centralnega komiteja so francoski komunisti obratno referendum označili za «plebišic in prvo etapo boja vseh demokratov, ki naj zamenja osebno oblast z režimom napredujoče demokracije, ki vodi v socializem». KPF, ki je doživela pri zadnjih parlamentarnih volitvah poraz, skuša očitno znova obuditi že zelo zrahljano združeno levico. Ta splošna plebiščina označa referendumja i celo bolj ustreza, kot boji proti konkretnim postavkam referenduma, ker v pogledu regionalizacije tudi komunisti na tere niso povsem enakega mnenja: še manj pa bi se želeli izpostavljati za senat, ki je v bistvu konservativni element v tkivu francoske demokracije. V tem niansiranem odnosu do vprašanja senata se KPF strinja s stališčem novega predsednika konvencije republikanških institucij Charlesa Hernuja, ki je izjavil, da se ne želi boriti za konservativni senat, kar je povsem nekaj drugega, kot je stališče ostalih dveh zaveznikov skupin SFIO (socialistov) in radikalov, ki se potegujejo za ohranitev republikanskega senata.

Da je zavzel negativno stališče do referenduma bivši de Gaullov predsednik tekme Francois Mitterand, je jasno: «Moje ne bo kot brat padoben de Gaullovemu 'da'. Ne' bom rekel njegovemu sistemu, njegovemu znanju zakonov, njegovemu odklanjanju modernega sveta.» Manj pa je bilo na primer pričakovati, da se bo po nedavnem harmoniziranju v Bretaniji izrekel zoper referendum bivši premier, sedanjí poslanec srečinske PDM «René» Plevan. Da bo šlo za zelo raznoliko fronto zaveznikov proti golizmu, je pokazala vehementna hteva po «čimbolj množičnem in odkritem» voditelja nacionalističnih desničarjev Tixiera Vignancourja, ki po izpostavitvi življenjskih osvojeval malo pred letošnjimi parlamentarnimi volitvami nikakor ni bil tako odklonilen. In kot sredini, konkretno politiki okrog demokratskega centra in PDM, meditirajo, češ da bi vprašanje o regionalizaciji še slo, da pa je neposredno poseganje po senatu v referendumu protivstavno, tako bo najbrž dejansko referendum francoske sredine razpolvil.

Najbolj nevarno za de Gaulle pa je to, da je v tem pogledu center, ki je bil bolj ali manj v opoziciji, zelo blizu voditelju neodvisnih republikancev, ki so doslej kot sestavni del golistične večine podpirali vlado. Kot je zdej Jean Lacouture izjavil: «Postopek referenduma cepi deželo in odteguje njeno pozornost od resničnih problemov,» tako je Valéry Giscard d'Estaing de Gaulle že dvakrat kljuboval v odsvetovanjem referendumu. Po njegovem mnenju bo namreč referendum znova deželo samo politično razburil. Političnega razpravljanja pa imamo dovolj. Francija mora reševati svoje resnice, pereče gospodarske in druge probleme... Če končno upoštevamo po eni strani še vedno neirno situacijo in po dejstvo, da s: po drugi strani prav zaradi hipotez, da bi našel ali prejšnji do predsedniških volitev, bivši premier Georges Pompidou še in še oglasa za dauphina po božji volji, bi pac morda lahko sklepali, da bi letosnja, od de Gaulle imenovana pomlad upanja, utegnili biti za Francijo: res vsestransko spet razgibana — pomlad.

KATMANDU (Nepal), 28. — Po vesteh iz Katmanduja je izredno divji tiger napadel in ubil v gozdu Kajjala štiri osebe, trinaest pa jih je ranil. Tigr so nato ubili prebivalci neke vasi na področju.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Kmečke pokojnine

Zakaj plačujejo upokojenci še naprej socialne dajatve?

Pri naši obravnavi socialnega zavarovanja smo se pri razlagi različnih problemov le redkokoli dotaknili kmečkega zavarovanja, ki gotovo vsebuje še vrsto neresenih vprašanj. Da je tako nam prica spodnje datelo pismo gorisškega čitatelja F. L., ki nam je predložil vrsto problemov, ki se dotikajo predvsem starejših kmetov, neposrednih obdelovalcev zemlje. Pismo, ki ga v celoti objavljamo, je sledeče:

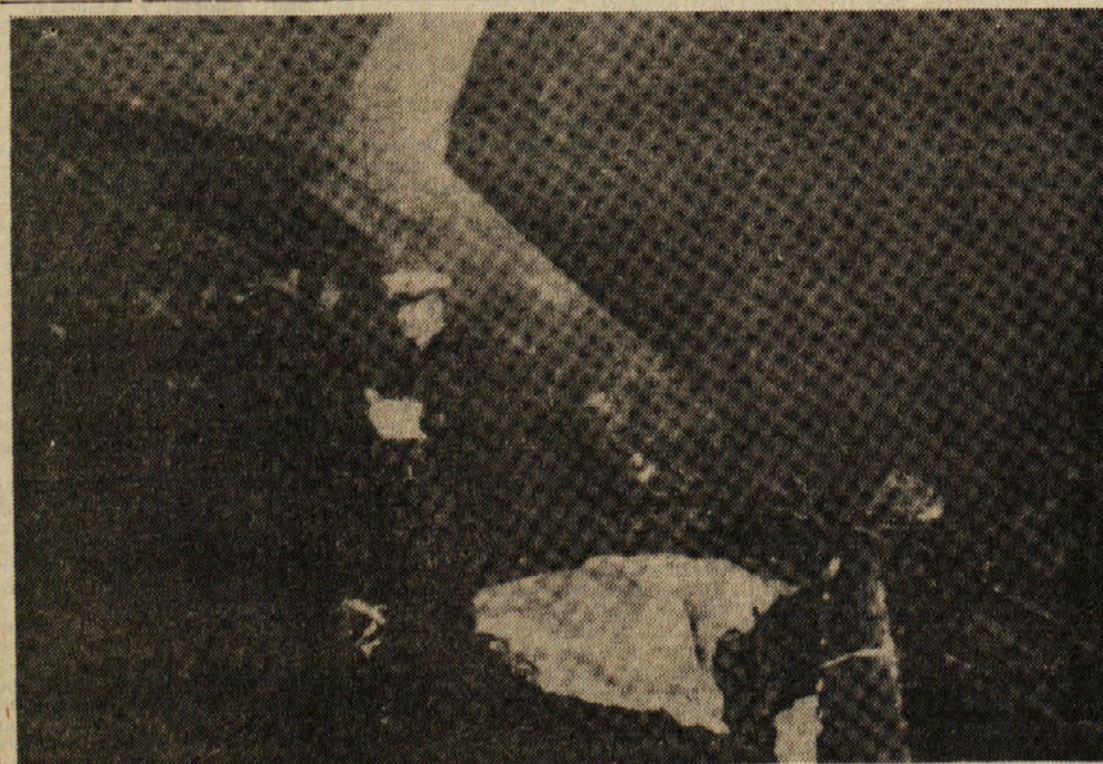
Mnogo kmetov, ki so zavarovali pri kmečki bolnišnici blagajni in dobivajo še precej let pokojnino, se nadalje plačuje določene prispevke oziroma davek za socialno zavarovanje in pokojnino. Med temi je mnogo taktih, ki nimajo na kmetiji nobenega naslednika, ki bi nadaljeval s kmetijo, kot se drugje zaposleni. Tak kmet seveda nadaljuje po svojih močeh z delom še nadalje na svoji zemlji, četudi je prekorčil 70 ali celo 80 let, ker je vse življenje bil navdušen garati in delati. Dela, da si nekaj prisluži oziroma pridelava v dopolnilno svoje male pokojnine.

Ali je tak kmet še nadalje dolžan plačevati določeno pristojbino ali davek za socialno zavarovanje in pokojnino. Tak kmet bi se moral formalno odpovedati, da ne kmetuje več. Kakšne pravice bi v tem primeru izgubil kot neposredni obdelovalec zemlje in katere dolžnosti bi imel še nadalje. Kakšen naj bi bil postopek za ukinitev plačevanja gor navedenega daveka. Tudi takemu kmetu se lahko pripeti kakršna koli nesreča bodisi pri delu, pri stroju, na cesti, ko gre na svojo njivo itd. Kam naj se upokojenec obrne v primeru nesreče, ki ga lahko vsak čas doleti.

Za ta vprašanja so mi dali pobudo prav zvesti čitatelji Primorskega dnevnika, ki so v tem smislu prizideali, kakor jaz sam.

Zakon o kmečkem socialnem zavarovanju predvsem pa o socialnem zavarovanju neposrednih obdelovalcev zemlje je še sorazmerno nov, saj je v veljavi komaj dobrih deset let in zato je jasno še nepopoln in vsebuje še mnogo nedoslednosti. Ko je izšel zakon, s katerim je bilo predvideno za kmete prej bolniško zavarovanje in pozneje pokojnina, so bili napravljivi tudi posebni sezname kmečkih delavcev, vpis v katere je bil pogoj, da je bil kmet deležen socialnega zavarovanja. Na podlagi teh seznamov so kmetje istočasno z različnimi davki plačevali tudi obvezne socialne dajatve. Ko zakon omejuje, kako se plačujejo socialne dajatve kmečkega zavarovanja, nikjer ni predvideno, kdaj se s tem plačevanjem preneha, pač pa zakon predvideva kdaj in pod kakšnimi pogoji gre lahko zavarovanec v pokoj. Če zakon nekega problema ne predvideva, potem velja za ta problem splošna zakonska načela, ki so v veljavi v določeni zakonodaji. Splošno načelo v

italijanskem pokojninskem sistemu pa je to, da upokojenci uživajo bolniško blagajno in prejemaajo pokojnino ne da bi (kar je tudi logično) nadaljevali s plačevanjem socialnih dajatev. Upokojitev predvideva zmanjšano delovno sposobnost, zato prejema upokojenec pokojnino, ki si jo je izplačal s tem, da je plačevali prostovoljnih socialnih dajatev, da bi si s tem povisal pokojnino. Dejstvo, da upokojeni kmeti še vedno dela na posestvu ne bi smelo predstavljati nobenega problema, saj so kmečke pokojnine ravno zato nižje od ostalih, kar je pri kmetu predvideni ti dopolnilni dohodki. Naše mnenje je torej, da je vsako izterjevanje socialnih dajatev kmetov, ki so že upokojeni protizakonito in da kmetje lahko zahtevajo povračilo izterjanih dajatev od dneva upokojitve do danes. Za potrebne korake pa je najbolje, da se kmetje obrnejo na Kmečko zvezo v Gorici, Via Ascoli 6. Ta naj poskrbi, da se izbrisejo iz sedanjih seznamov na podlagi katerih plačujejo naprej socialne dajatve, ter naj se vpišejo v posebne sezname za upokojece. Istočasno pa naj zahtevajo povračilo od časa upokojitve do danes plačane socialne dajatve.

Razbitine letala, ki je strmoglavilo pri Linate. Ob trupu pokriti z rjuhami trupli gen. Hughesa in majorja Hyslopa.

Informacije turistične zveze Slovenije

GORENJSKA

V Bohinju je dovolj prostora v vseh hotelih in v zasebnih turističnih sobah. Prostor je tudi v Sport hotelu na Pokljuki. Vse žičnice in vlečnice redno obratujejo. V Ratečah je dovolj prostora v zasebnih turističnih sobah. Prostor je tudi v Domu v Planici in v poštinskem domu Alpe Adria. Planinska kočja v Tamarju je redno oskrbovana. Smučarska vlečnica v Bohinju je odprta vsak dan od 21. do 2. ure dancin bar. V ski hotelu na Voglu imajo ples vsake četrte in vsako soboto. V nedeljo 31. do 36. dn. Smučarska vlečnica redno obratuje. V Trzinu, Podlublju in na Ljubelju je povsod dovolj prostora. Prostor je tudi v Domu na Zelenici in v Domu pod Storžičem. Domova na Kofciah in Dobriču sta zaprta. Dom na Krški gori je odprt samo ob sobotah popoldne in nedeljah. Žičnica na Zelenici in smučarske vlečnice redno obratujejo. Ljubeljska cesta je odprta tudi na avstrijski strani. V Škofji Loki imajo nekaj pro-

stora v hotelu Krona in v zasebnih turističnih sobah. Nekaj prostora je tudi v planinskem domu na Ljubniku in v Loški koči na Starem vrhu, v Poljanski dolini in Selški dolini je povsod še prostor. V Litostrojskem domu na Sorški planini je 30 prostih postelj. Obe žičnici v Škofji Loki obratujeta. Cesti v Poljansko in Selško dolino sta prevoznici.

Prireditve: V hotelu Jezero v Bohinju je odprt vsak dan od 21. do 2. ure dancin bar. V ski hotelu na Voglu imajo ples vsake četrte in vsako soboto. V nedeljo 31. do 36. dn. Smučarska vlečnica redno obratuje. V Trzinu, Podlublju in na Ljubelju je povsod dovolj prostora. Prostor je tudi v Domu na Zelenici in v Domu pod Storžičem. Domova na Kofciah in Dobriču sta zaprta. Dom na Krški gori je odprt samo ob sobotah popoldne in nedeljah. Žičnica na Zelenici in smučarske vlečnice redno obratujejo. Ljubeljska cesta je odprta tudi na avstrijski strani. V Škofji Loki imajo nekaj pro-

stora v hotelu Krona in v zasebnih turističnih sobah. Nekaj prostora je tudi v planinskem domu na Ljubniku in v Loški koči na Starem vrhu, v Poljanski dolini in Selški dolini je povsod še prostor. V Litostrojskem domu na Sorški planini je 30 prostih postelj. Obe žičnici v Škofji Loki obratujeta. Cesti v Poljansko in Selško dolino sta prevoznici.

Kureščku in v turističnem domu v Polhovem gradu. V turističnem domu na Travnici gori je dovolj prostora. Dnevni penzion stane 30 n. din. V Kamniku, v Domu na Starem gradu nad Kamnikom in v Kamniški Bistrici je še prostor. Prostor je tudi v hotelu Simnovce na Veliki planini. Dovolj prostora je v Domžalah in Litiji. Na Vrhniki, v Logatcu, Rovtnah in Goropkah je povsod še prostor. Dovolj prostora je v Cerklji in okolici. Prostor je tudi v Rakovem škocjanu.

Prireditve: V dvorani Tivoli v Ljubljani bo do 9. marca svetovno pretnostvo B skupine v hokeju na ledu. V dvorani Tivoli bo 2. marca ob 10. uri tekma v kosarki med Borcem in Slovonom. V Slovenskem etnografskem muzeju je odprta razstava, ki prikazuje slovensko ljudsko kiparstvo od 15. stoletja do današnjih dni. V Moderni galeriji je odprta retrospektivna razstava slikarskih del Marija Pregla. V Mali galeriji razstavlja slikar Janez Bernik. V Vestni ga-

leriji je odprta retrospektivna razstava slovenske slikarke Majde Kurnik.

DOLENJSKA

V Novem mestu je nekaj prostora v obeh hotelih. Dovolj prostora je na Otočcu in v gradu Mokrice. V Dolenjskih Smoljarskih toplicah je dovolj prostora. Zdravilišče v Cateških Toplicah ima nekaj prostora samo v depandanci, medtem ko je glavni objekt zaseben. Dovolj prostora je v Crnomlju, Metliki, Trebnjem in Sevnici. V planinskih domovih na Lisci, Borhori, Frati in Mirni gori imajo še dovolj prostora. Domova Miklavca in Gospodčina sta zaprta.

STARIŠKA

V Celju in Mariboru je dovolj prostora v vseh hotelih. Na Mariborskem Pohorju je zaseden Planinski dom, medtem ko je v drugih domovih in v hotelu dovolj prostora. Prostor je v Lovrencu na Pohorju, v Slovenski Bistrici, Pruharju, Lenartu in v Slovenskih goricah.

15. MARCA NA POBUDO SLOVENSKEGA GOSPODARSKEGA ZDRUŽENJA

OCENJEVALNA VOŽNJA TRST-OPATIJA

Slovensko gospodarsko združenje bo priredilo v dnevi 15. in 16. marca dvodnevni izlet v Opatijo. Ob tej priložnosti je sklenilo organizirati posebno ocenjevalno vožnjo na progi od Trsta do Opatije. To naj bi bil neke vrste sprevod, vendar pa se bo nekoliko razlikoval od takih tekmovalnih voženj. Ocenjevalne vožnje Trst - Opatija (OVTO) bodo morale namreč priti na cilj v predpisanih časih, razen tega pa bodo morali spotoma rešiti tudi več nalog, ki bodo zajemale vprašanja iz raznih področij. Tekmovalna komisija bo rešitve po posebnem ključu ocenila in najuspešnejši udeleženci bodo zvečer v hotelu Ambasador v Opatiji na grojeni s številnimi in bogatimi nagradami. Prireditelji bodo namreč razdelili nagrade prvem desetim udeležencem, nagrada pa bo tudi najboljša izključno ženska posadka (čeprav ne bo vršena v prvo deseterico).

Pravilnik tekmovalja

1. Tekmovalci v ocenjevalni vožnji Trst - Opatija bo 15. marca 1969. Zbor udeležencev bo predvidoma ob ure pred prvim startom, ki bo ob 14. uri v Trstu na stadionu "Prvi maja", Vrdeške cesti 7.

2. Tekmovalnica Slovenskega gospodarskega združenja se lahko u-

deleži vsakdo, ki se je zanj do 1. marca 1969 redno prijavil na sejo, TRST, UL. Filzi 10 in ima v redu vse vozne in voznike šoferske dokumente in voznico knjižico ter zavarovanje za vozilo (ze lena karta).

3. Vsako posadko sestavlja najmanj dva ali več članov. V seznam tekmovalcev se vpiše le ime voznika ob startu pa tudi število potnikov.

4. Vsak voznik mora pred startom priložiti na obe strani stranišni oken (na notranji strani) tekmovalni številki, ki ju dobi od organizatorja. Tekmovalci, ki bi med tekmovaljem ne imeli vidno pritrjenih števk bi diskvalificirani.

5. Tekmovalci bodo startali predvidoma v enominutnih presledkih in bodo morali 168 km dolgo progo prevoziti s povprečno hitrostjo 56 km na uro.

6. Vsak tekmovalec se bo moral javiti med vožnjo določenemu številu kontrol in rešiti naloge, ki jih bo prejel.

7. Tekmovalci se pri kontrolnih mestih ne bodo smeli ustaviti na cesti v zadnjem km pred kontrolno črto (oz. ciljno črto) na cestišču, ampak le za njo. V nasprotnem primeru bodo penalizirani.

8. Vsak tekmovalec mora takoj po prihodu na cilj oddati svoj tekmovalni list, sicer bo v nasprotnem primeru diskvalificiran.

9. Med tekmovaljem je dovoljena uporaba ur, zemljevidov in drugih pripomočkov.

10. Tekmovalci, ki bi prispeli na cilj z več kot 15-minutno zamudo bodo diskvalificirani.

11. Razdelitev nagrad bo v hotelu Ambasador v Opatiji med večerjo ob 21. uri.

12. Vsi tekmovalci so dolžni upoštevati med vožnjo vse prometne predpise.

13. Prireditelj ne prevzema nobene odgovornosti za škodo, ki bi jo povzročili ali bi povzročili na med OVTO udeležencem, vozilom ali tretjim osebam, oz. njih lastnin.

14. Vsi tekmovalci so dolžni upoštevati vse predpise in navodila prireditelja in v svojim športnim obnašanju prispevati k uspehu prireditve. V primerih ugotovitve njih nepravilnosti si prireditelj pridržuje pravico do izključitve iz tekmovalja.

15. Prireditelj si pridržuje pravico do spremembe teh določil v primeru potrebe, višje sile ali po lastni uvidevnosti.

Trst, 23. II. 1969.

Odbor za OVTO SGZ

IZ TRŽAŠKIH SODNIH DVORAN

Jugoslovana zapeljal čez mejo toda zadržal si je 600.000 din

Denar sta mu Jugoslovana izročila zato, da bi ga na svoje tveganje prepeljal s taksijem čez mejo. Taksist obsojen na 6 mesecev zapora

Na pogojno kazen 6 mesecev zapora in 60.000 lir globe so sodniki tržaškega kazenskega sodišča (predsednik Corsi, tožilec Brenčič, zapisničar Racheili) obsodili včeraj iz Trsta taksista Livia Rossija, 35 let, starega 35 let, ki je bil obtožen, da si je nezakonito prisvojil nekaj več kot 600.000 starih dinarjev, ki sta mu jih zaupala dva jugoslovanska državljana.

Dvoje, ki je pripeljal Rossija, Mela pred kazensko sodnico, se je odigral v februarju lani. Bilo je 23. omenjenega meseca, okoli 16. ure, ko je neki tržaški trgovec poklical po telefonu imenovanega taksista ter mu naročil naj pride v ul. Imbriani. Šofer je trgovca dohitel na domeno mesto, kjer je našel dva jugoslovanska državljana, ki sta ga prosila, naj ju popelje do Sežane. S seboj sta imela nekaj več kot 600.000 starih dinarjev in ker sta se bala, da bi ju jugoslovanski carinski organi morda skrbne preiskali, sta prosila šoferske, da bi denar prepeljal čez mejni blok na lastno odgovornost. Peljala bi se do bloka, potem pa bi izstopila ter se podala peš čez mejo. Srečati pa se bi morali v bližini benčinske črpalke, ki je takoj za mejnim predomom.

Jugoslovanska potnika sta se držala sporazuma, toda pri benčinski črpalci ni bilo o taksistu ne duha ne sluha. Po dolgem čakanju sta se zavedala, da ju je šofer opeharil. Naslednji dan sta se vrnila v Trst. Obiskala sta seveda najprej trgovca, ki jima je posredoval prevoz do Sežane. Skupaj so šli na dom Rossija, toda ta imela nekaj več kot 600.000 starih dinarjev, kar je bila za Rossija velika suma. Rossija je prosila, da jo popelje do Sežane, kar sta bila priča, ko je Rossijev avtomobil zapeljal čez mejo. Na tržaški kvesturi, kjer sta prišla zavezo, sta zagotovila, da je taksist šel čez mejo brez vsakršne nadzora.

Po prijavi je nekaj agentov tržaške kvesture šlo na Rossijev dom. Šofer je takoj izročil denar, ki si ga je prisvojil, toda skušal je ovržiti svoje pogoje z raznimi bolj ali manj fantastičnimi in otroškimi izgovori. Najprej je izjavil, da se ni mogel ustaviti pri benčinski črpalci, ker sta ga dva agenta jugoslovanske carne proslila, naj ju odpelje do Sežane. Po zvezi je izjavil, da se je vrnil v Trst, nesoč s seboj dinarsko valuto, da bi prispeli neke druge jugoslovanske državljane, katerima je odvezl nekaj več kot 600.000 dinarjev, nekakšno posrednika za povrnitev dolgov, ki so jih napravili ljudje, ki jih onadva sloh ni poznala.

Na kraju je šofer priznal, da se je polastil omenjene vsote, ker je hotel nadoknaditi škodo, ki so mu jo povzročili nekateri potniki, ki so potovali v Jugoslavijo in ki ni poravnali potnine.

Sestanek bivših borcev v Lonjerju

Sinoči je bilo v prostorih prostnega društva Lonjer - Katinarja zborovanje bivših borcev, ki ga je na svojem združenju partizanov - ANP. Na dnevnem redu je bilo pred-

GRAND HOTEL TOPLICE

BLED

A kat. 20b ležišč popolnoma renoviran vse sobe s kopalnicami (Aparthaus) - Društvo prostori - Termalno kopališče 23° C - Savna - Masaže - V mirni drsališče na zmriženem jezeru - Zlatnica pri sanku - Izposila oje smuča hotel - Dorsals - Provostna domača in tuja kuhinja in tabarna domačina - Rezervacije sprejema uprava hotela in vse počivalne agencije - Telefon 77222 77223 77224

Goriško-beneški dnevnik

ODNOSI SO SE V ZADNJEM ČASU POKVARILI

Možnost razbitja koalicije med PSI in KD na Goriškem

Stališče pokrajinskega vodstva PSI o občinski krizi v Trzinu in o odnosih s KD v pokrajinskem merilu

Stopnjuje se kriza odnosov med socialisti in demokristjani, ki vodi do celotnega razpadanja koalicije na Goriškem. Do prvega javnega razkola je prišlo pred približno tremi tedni v Trzinu, kjer je tamkajšnja sekcija socialistične stranke sklenila razbiti koalicijo s krščanskimi demokristi v občinskem svetu. Kot vzrok so socialisti vzeli različno gledanje na borbo elektrovarilcev, v resnici, in kasnejše objave, ki potrjujejo, je šlo za celo vrsto nesoglasij v občinski upravi, kjer imajo krščanski demokristi relativno večino. O tem smo v našem listu že pisali in nesoglasje se razširja tudi na ostale uprave levice, centra na Goriškem.

V četrti zvečer je imel pokrajinski odbor socialistične stranke redno sejo, ki se je končala pozno ponoči, in na kateri so ugotovili enotnost mnenj v stranki o podpori sekciji v Trzinu in uspešno zaključili borbo elektrovarilcev. Ugotovljeno je bilo, da je ob tej borbi celotna stranka našla tisti prepotrebni stik z delavskimi množicami, ki je v prejšnjih letih krjal pa kdaj manjkala.

Izvedeli smo, da je bila debata obširna tudi glede odnosov s krščanskimi demokristi v drugih krajevnih upravah, kjer obstoja levice (pokrajinska uprava, občine Gorica, Gradec, Gradiška in Krmin) in v ostalih ustanovah, kjer sodelujejo zastopniki obeh strank. Seceje obširna in kritična je bila debata o odnosih in upravnem svetu goriške posojilnice in hranilnice, kjer je večina odbora, sestavljena iz demokristjanov, razveljavila javni natečaj za ravnanje hranilnice in imenovala na to mesto enega izmed konkurentov, ne da bi se natečaj vršil.

Ugotovljeno je bilo pomanjkanje volje s strani Krščanske demokracije, da bi s sporazumom rešila številne probleme. Ob zaključku sestanka so izdali poročilo, v katerem najdemo med drugim naslednje ugotovitve:

"Pokrajinski odbor PSI soglasno odobrava stališče stranke v zadevi občinske krize v Trzinu. Ker je stranka vodila svojo politiko v skladu s socialistično tradicijo o obrambi zahtev in interesov delavškega razreda. Pokrajinski odbor PSI smatra kot nevarno sedanje, pokvarjeno, odnose med dvema strankama leve sredine, ker je KD jasno pokazala, da ji ni za valorizacijo socialne vsebine globalnega sporazuma levega centra. Pokrajinski odbor se je botal v soboto, da bi nadalje razpravljali o morebitnem razbitju globalnega sporazuma levega centra, v slučaju, da krščanska demokracija ne opusti integralističnih metod v vodenju javne politike."

Novica je včeraj počila kot bomba v goriških političnih krogih. Javno se govori torej o krizi v javnih upravah levega centra na Goriškem. Kar se Trziča tiče se v demokristjanskim krogih govori že o zamenjavi dolgoletnega župana Romanija. Marsikdo pa je že omešil ni možnost prihoda komisarja v občino Trzin. Morda se bo pa le zezidlo, da bo krščanska demokracija

podpiraj dijaško matico

Nalezljive bolezni

Znanstvenj, urad tržaške občine je v razdobju od 17. do 23. t. m. zabeležil naslednje primere nalezljivih bolezni: škrlatinka 20, tifoidna mizika 1, ospice 103 (1 iz foidna mizika, 8. oslovski kaven občine), norice 8, oslovski kaven občine).

Fantje so svoje delo opravljali pod orom, ki je bil naslonjen o zid, nad katerim je priprava manjša ploščad. Nema doma se je oder iz neznanj vzrokov zrušil in pokopal podse četverico. Enega izmed njih - Uliana - je kovinski del ograda močno udaril v trebuh.

Najhujši krik so pritekli delovni tovarniki, ki so ponesrečenom pomagali izpod zrušenega odra. Na kraj nesreče so takoj poklicali tu di rešilni avto RK, s katerim so nemudoma odpeljali ranjence v bolnišnico. Tu so sprejeli Makočvica na nevrokirurški oddelku s prognozo ozdravitve v desetih dneh. Močno se je pobol in ranil po glavi in v ramo ter si pretresel noge. V dveh tednih bo ozdravel Mario Uliana, ki so ga zaradi večjetni notranjih črevesnih poškodb sprejeli na 1. kirurški oddelku, mesec ko so žirovski prenosili ortopedski oddelku. Zdraviti se bo moral dva tedna zaradi lažjih kostnih poškodb.

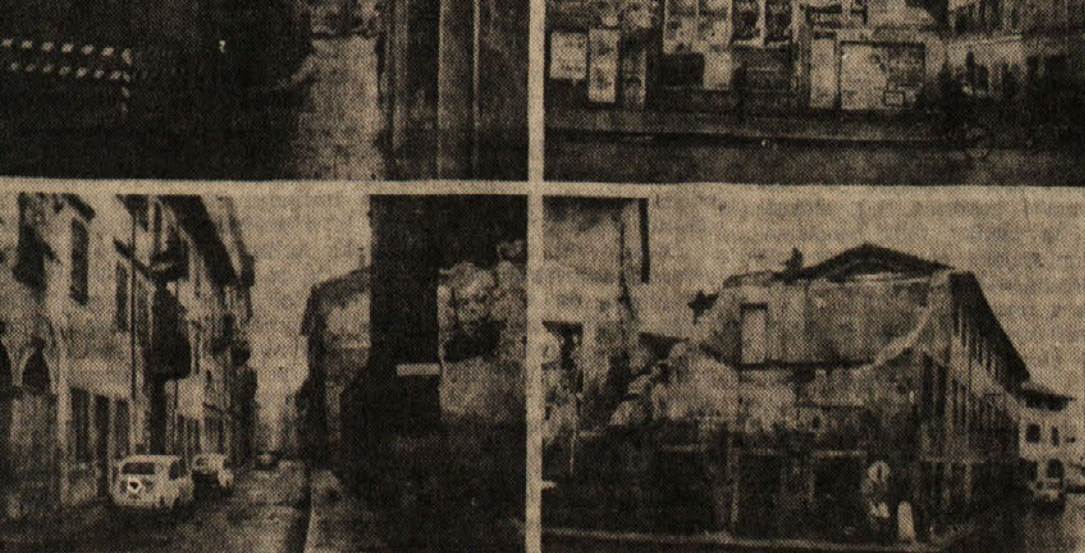
Pilona, ki jo je se kar dobro izkupil - pobol se je le po glavi in hrbtu - so samo obvezali in nato odpustili domov, kjer bo moral ostati deset dni.

O vseh nesrečah bodo po vsej verjetnosti uvedli tudi preiskavo.

Opozorilo

bivšim deportirancem

Bivše politične deportirance v nacističnih taboriščih in svojce umrlih v omenjenih taboriščih, ki so vložili prijavo za izplačilo odškodnine in jim je bil prijavljen zavrnjen, opozarjamo, da v roku 60 dni od prejema obvestila o zavrnitvi lahko naslovijo izreden priziv na predsednika republike.

Gorica še vedno pričakuje, da bo deželna uprava odobrila njen uradni načrt, ki ga je izdelal prof. Piccinato iz Rima in o katerem se je dolgo in obširno razpravljalo. Načrt se bo izvajal sicer postopoma in v daljšem razdobju nekaj desetletij, vendar bo treba nekatera najnujnejša dela opraviti že takoj, potem, ko bo du-

že zdavnaj podrl; na desni zgoraj je podobna zgradba na vogalu Ul. Oberdan in Morelli ki tudi komaj stoji na nogah; spodaj levo so hiše v Ul. Ascoli, kjer menda pričakujejo, da se bodo mimoidočim sesule na glavo in desno je podrija hiše v Ul. Baiaumonti, ki so jo na koncu krampi že načeli, potem pa so prekinili s podiranjem.

Proglas PSIUP o zmagi v Trzinu

Ob zaključku borbe elektrovarilcev iz Trziča s sporazumom, ki je bil podpisan v Rimu je PSIUP izdal lepak, v katerem poveljuje enotnost delavcev, ki je omogočila zmago v tej dolgi in trdi borbi. Obenem poziva vse delavstvo, naj nadaljuje po tej poti.

Za prodajo so izkoriščali tudi Delavsko zbornico

Delavska zbornica v Gorici je izvedela, da so nekateri potujoči kramarji pri prodaji moškega sukna po hišah na podeželju izjavljali, da gre del njihovega dobička v korist Delavske zbornice. Delavska zbornica izjavlja, da to ne odgovarja resnici in hočejo prodajalci s tem le vplivati na kupce ter jih takorekto prisiliti k nakupu. Zato je vložila tudi formalno ovadbo proti takim spekulacijam na goriški kvesturi.

Študentske otrokom krvodajalcev

Prejšnji večer so v krožku krvodajalcev v Gorici, ob prisotnosti delavnega odbornika za zdravstvo odv. Devetaga, razdelili deset šolskih podpor otrokom krvodajalcev.

OKROŽNO SODIŠČE V GORICI

Mežnar ga je zasačil v cerkvi ko je vlamjal v nabiralnik

Potem ko ga je avtomobilist povezil, je moral še na založno klop

V izredno kratkem času, saj je komaj poldnuri mesec po prestopu, je prišel včeraj dopoldne pred goriško okrožno sodišče 45-letni Avreljo Leopardi iz Gorice, Tržaška cesta 13.

Kot je navedeno v zapisniku karabinjerjev iz Gradiške in potni v obtožnici, je moški skušal dne 15. januarja letos okrog 18. ure vplivati v puščico za darove v cerkvi sv. Duha v Gradiški. Ko je z angleškim izjavljem že skoro odprl skrinjico ga je presenetel cerkvenik in takoj poklical na pomoč karabinjerje. Ko je vmišlel opazil, da so ga videli, je takoj pobegnil iz cerkve ter jo uveril kar počez po njavih in trati, za njim pa cerkvenik in dva karabinjerja. Ta dva sta ga kmalu dohitela in odpeljala na zasilnico v njihovo kasarno. Leopardi ni ostalo drugega kot priznati svojo namer.

Pri njem so našli še 1850 lir gotovine in na vprašanje, kako da je hotel krasti, ko pa je imel še toliko denarja, je dejal, da se je zmož, da odločilo, ko je šel slučajno mimo cerkve ter je želel imeti še nekaj več denarja. Dodal pa je, da se itak ni izplačalo, ker da je bil nabiralnik brez denarja.

Državni tožilec je zanj predlagal 18 mesecev zapora, 46 tisoč lir globe in v prostnem društvu "Jezeros in prepričani smo, da bi do Dobarboda ne bomo zamudili mikavne priložnosti, da prisluhnemo ugovorom duhovnih velikanov, podanim v umetniški gledališki sed.

Ceprav je bil žrtev prometne nesreče, je moral pred sodnikje tudi 28-letni Karel Bizjak, ki je po rodu iz Košane na Pivki ter sedaj stanuje v Ronkah, Ul. Rocca 1. Dne 8. junija lani okrog 18. ure je bil Bizjak žrtev prometne nesreče na cesti Redipuglia v Ronkah, kjer ga je podrl neki avtomobilist, ki se je peljal ob z mostu. Na kraj nesreče so prišli karabinjerji iz Ronk, ki so napravili zapisnik in obenem ugotovili, da je bil Bizjak precej vinjen. Zato so ga prijavili sodniku. Mož je moral takrat v bolnišnico, kjer so ga pridržali na zdravljenju zaradi dobljenih poškodb.

Včeraj pa so mu sodniki prisodili še 26 dni aresta in 26.666 lir denarne globe zaradi vožnje z motornim v plianosti. Branil ga je odv. Boni iz Trziča.

Drž. tož. Dr. La Greca; pred. sodišča dr. Stortoj; sodnika Mancuso in Gridelli; zapisnikar Genovesi.

ki obisku, ejo srednje šole v Gorici. Prisotna sta bila tudi predsednik bolnišnice dr. Terenzio in vodja oddelka za transfuzijo prof. Bančeri. Deželni odbornik Devetaga se je po ceremoniji zadržal s predstavniki krvodajalcev, da so skupaj proučili probleme in potrebe tega združenja. Vodstvo združenja se tem potom zahvaljuje odv. Devetaga za obisk in za njegovo zanimanje.

Med nagrajenimi učenci je tudi Peter Spazzapan, sin Bogomirja Spazzapana, ki obiskuje II. licej ter je prejel 30 tisoč lir.

Sinoči v klubu "Simon Gregorčič"

Lep recitacijski večer S. Raztresena

V okviru večerov kluba "Simon Gregorčič" v Gorici je bil sinoči najavljeni recitacijski večer člana SG iz Trsta Staneta Raztresena. Številni stalni obiskovalci klubskih večerov in drugi ljubitelji odskre besede so recitatorja podajanja pozornost poslušali in nagradili vsako recitacijo z aplavzom. V eno uro je četrt trajačec včeraj se je razgnila pred njimi slovenska pesem v moirsko oblikovani in podani besedi.

Večer je kot nalašč primeren za naše občinstvo in prav gotovo ne bo žal nikomur, ki se ga bo udeležil, kjer koli se bo pojavil na odru.

Nocoj bo Raztresen gostoval v Dobarbodu v prostnem društvu "Jezeros in prepričani smo, da bi do Dobarboda ne bomo zamudili mikavne priložnosti, da prisluhnemo ugovorom duhovnih velikanov, podanim v umetniški gledališki sed.

Večer je kot nalašč primeren za naše občinstvo in prav gotovo ne bo žal nikomur, ki se ga bo udeležil, kjer koli se bo pojavil na odru.

Nocoj bo Raztresen gostoval v Dobarbodu v prostnem društvu "Jezeros in prepričani smo, da bi do Dobarboda ne bomo zamudili mikavne priložnosti, da prisluhnemo ugovorom duhovnih velikanov, podanim v umetniški gledališki sed.

Večer je kot nalašč primeren za naše občinstvo in prav gotovo ne bo žal nikomur, ki se ga bo udeležil, kjer koli se bo pojavil na odru.

Nocoj bo Raztresen gostoval v Dobarbodu v prostnem društvu "Jezeros in prepričani smo, da bi do Dobarboda ne bomo zamudili mikavne priložnosti, da prisluhnemo ugovorom duhovnih velikanov, podanim v umetniški gledališki sed.

Večer je kot nalašč primeren za naše občinstvo in prav gotovo ne bo žal nikomur, ki se ga bo udeležil, kjer koli se bo pojavil na odru.

Nocoj bo Raztresen gostoval v Dobarbodu v prostnem društvu "Jezeros in prepričani smo, da bi do Dobarboda ne bomo zamudili mikavne priložnosti, da prisluhnemo ugovorom duhovnih velikanov, podanim v umetniški gledališki sed.

Večer je kot nalašč primeren za naše občinstvo in prav gotovo ne bo žal nikomur, ki se ga bo udeležil, kjer koli se bo pojavil na odru.

Nocoj bo Raztresen gostoval v Dobarbodu v prostnem društvu "Jezeros in prepričani smo, da bi do Dobarboda ne bomo zamudili mikavne priložnosti, da prisluhnemo ugovorom duhovnih velikanov, podanim v umetniški gledališki sed.

Večer je kot nalašč primeren za naše občinstvo in prav gotovo ne bo žal nikomur, ki se ga bo udeležil, kjer koli se bo pojavil na odru.

Nocoj bo Raztresen gostoval v Dobarbodu v prostnem društvu "Jezeros in prepričani smo, da bi do Dobarboda ne bomo zamudili mikavne priložnosti, da prisluhnemo ugovorom duhovnih velikanov, podanim v umetniški gledališki sed.

Večer je kot nalašč primeren za naše občinstvo in prav gotovo ne bo žal nikomur, ki se ga bo udeležil, kjer koli se bo pojavil na odru.

Nocoj bo Raztresen gostoval v Dobarbodu v prostnem društvu "Jezeros in prepričani smo, da bi do Dobarboda ne bomo zamudili mikavne priložnosti, da prisluhnemo ugovorom duhovnih velikanov, podanim v umetniški gledališki sed.

Večer je kot nalašč primeren za naše občinstvo in prav gotovo ne bo žal nikomur, ki se ga bo udeležil, kjer koli se bo pojavil na odru.

Nocoj bo Raztresen gostoval v Dobarbodu v prostnem društvu "Jezeros in prepričani smo, da bi do Dobarboda ne bomo zamudili mikavne priložnosti, da prisluhnemo ugovorom duhovnih velikanov, podanim v umetniški gledališki sed.

Večer je kot nalašč primeren za naše občinstvo in prav gotovo ne bo žal nikomur, ki se ga bo udeležil, kjer koli se bo pojavil na odru.

Nocoj bo Raztresen gostoval v Dobarbodu v prostnem društvu "Jezeros in prepričani smo, da bi do Dobarboda ne bomo zamudili mikavne priložnosti, da prisluhnemo ugovorom duhovnih velikanov, podanim v umetniški gledališki sed.

Večer je kot nalašč primeren za naše občinstvo in prav gotovo ne bo žal nikomur, ki se ga bo udeležil, kjer koli se bo pojavil na odru.

Nocoj bo Raztresen gostoval v Dobarbodu v prostnem društvu "Jezeros in prepričani smo, da bi do Dobarboda ne bomo zamudili mikavne priložnosti, da prisluhnemo ugovorom duhovnih velikanov, podanim v umetniški gledališki sed.

Večer je kot nalašč primeren za naše občinstvo in prav gotovo ne bo žal nikomur, ki se ga bo udeležil, kjer koli se bo pojavil na odru.

Nocoj bo Raztresen gostoval v Dobarbodu v prostnem društvu "Jezeros in prepričani smo, da bi do Dobarboda ne bomo zamudili mikavne priložnosti, da prisluhnemo ugovorom duhovnih velikanov, podanim v umetniški gledališki sed.

Večer je kot nalašč primeren za naše občinstvo in prav gotovo ne bo žal nikomur, ki se ga bo udeležil, kjer koli se bo pojavil na odru.

Nocoj bo Raztresen gostoval v Dobarbodu v prostnem društvu "Jezeros in prepričani smo, da bi do Dobarboda ne bomo zamudili mikavne priložnosti, da prisluhnemo ugovorom duhovnih velikanov, podanim v umetniški gledališki sed.

Večer je kot nalašč primeren za naše občinstvo in prav gotovo ne bo žal nikomur, ki se ga bo udeležil, kjer koli se bo pojavil na odru.

Nocoj bo Raztresen gostoval v Dobarbodu v prostnem društvu "Jezeros in prepričani smo, da bi do Dobarboda ne bomo zamudili mikavne priložnosti, da prisluhnemo ugovorom duhovnih velikanov, podanim v umetniški gledališki sed.

Večer je kot nalašč primeren za naše občinstvo in prav gotovo ne bo žal nikomur, ki se ga bo udeležil, kjer koli se bo pojavil na odru.

Nocoj bo Raztresen gostoval v Dobarbodu v prostnem društvu "Jezeros in prepričani smo, da bi do Dobarboda ne bomo zamudili mikavne priložnosti, da prisluhnemo ugovorom duhovnih velikanov, podanim v umetniški gledališki sed.

Večer je kot nalašč primeren za naše občinstvo in prav gotovo ne bo žal nikomur, ki se ga bo udeležil, kjer koli se bo pojavil na odru.

Nocoj bo Raztresen gostoval v Dobarbodu v prostnem društvu "Jezeros in prepričani smo, da bi do Dobarboda ne bomo zamudili mikavne priložnosti, da prisluhnemo ugovorom duhovnih velikanov, podanim v umetniški gledališki sed.

Večer je kot nalašč primeren za naše občinstvo in prav gotovo ne bo žal nikomur, ki se ga bo udeležil, kjer koli se bo pojavil na odru.

Nocoj bo Raztresen gostoval v Dobarbodu v prostnem društvu "Jezeros in prepričani smo, da bi do Dobarboda ne bomo zamudili mikavne priložnosti, da prisluhnemo ugovorom duhovnih velikanov, podanim v umetniški gledališki sed.

Večer je kot nalašč primeren za naše občinstvo in prav gotovo ne bo žal nikomur, ki se ga bo udeležil, kjer koli se bo pojavil na odru.

Nocoj bo Raztresen gostoval v Dobarbodu v prostnem društvu "Jezeros in prepričani smo, da bi do Dobarboda ne bomo zamudili mikavne priložnosti, da prisluhnemo ugovorom duhovnih velikanov, podanim v umetniški gledališki sed.

Večer je kot nalašč primeren za naše občinstvo in prav gotovo ne bo žal nikomur, ki se ga bo udeležil, kjer koli se bo pojavil na odru.

Nocoj bo Raztresen gostoval v Dobarbodu v prostnem društvu "Jezeros in prepričani smo, da bi do Dobarboda ne bomo zamudili mikavne priložnosti, da prisluhnemo ugovorom duhovnih velikanov, podanim v umetniški gledališki sed.

Večer je kot nalašč primeren za naše občinstvo in prav gotovo ne bo žal nikomur, ki se ga bo udeležil, kjer koli se bo pojavil na odru.

OB VOLITVAH NOTRANJE KOMISIJ

Precejšen napredek CGIL med osebjem umobolnice

CGIL je dobila 51,65, CGIL pa 48,35 odst. CGIL je napredovala za 10 odstotkov

Včeraj in v četrtki so se vršile volitve za obnovitev notranje komisije v pokrajinski umobolnici. Volilo je 196 upravitelcev, sindikat CGIL je dobil 94 glasov (51,65 odstotkov), sindikat CGIL 83 glasov (48,35 odstotkov). 13 glasovcev je bilo neveljavnih, ena bela. Za CGIL sta bila izvoljena Pošana s 63 preferenčnimi glasovi in De Fornasari s 54 preferenčnimi, za CGIL pa Todano in Troncar, vsak z 62 preferenčnimi glasovi.

</

ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT ŠPORT

HOKEJ NA LEDU

SVETOVNO PRVENSTVO B SKUPINE V LJUBLJANI

SMUČANJE

JUTRI V TRBIŽU

NOGOMET

PRVENSTVO 3. AMATERSKE LIGE

Senzacionalna zmaga Jugoslavije nad reprezentanco Zah. Nemčije

Doslej največji uspeh jugoslovanskega hokeja
Nepričakovan neuspeh Romunije - Težak poraz Italije

Na tržaškem prvenstvu tudi 14 članov SPD Trst

Jutri ob 9. uri se bo na pobočju nad Trbižem začelo smučarsko tekmovanje za "4. Trofejo Tommasini Sports", ki bo veljalo tudi za tržaško prvenstvo. Na sporedu bo tek za člane in mladince na 10 km dolgi progi ter vesela-lom za moške in ženske, ki bo razdeljen (po starosti udeležencev) na devet razredov (moški) in šest razredov (ženske). Prvo uvrščeni v moškem in ženskem vesela-lomu ter v teku bodo osvojili naslov tržaškega prvaka.

Tekmovanja se bo udeležilo tudi smučarski odsek SPD Trst, ki s 14 tekmovalci: od teh bodo trije nastopajočji, dve nastopajočji, po en mladinec in mladinka, dve članici in pet članov.

Vodstvo SO SPD sporoča vsem nastopajočim, da se morajo zbrati najkasneje ob 9. uri pred sedežem smučarske šole iz Trbiža (nekoliko naprej od hotela "Tre abeti") ob parkirnem prostoru kjer je le-

Po enomesečnem počitku ekipe zopet na igriščih

Med najzanimivejšimi srečanji bo derbi med Primorjem in Primorcem

Slabo vreme je letos znatno oviralo potek prvenstva 3. amaterske lige in so morali odložiti kar tri kola. Zadnje tekme so namreč odigrali 2. februarja in se bo torej jutri prvenstvo začelo zopet točno po enem mesecu (seveda če se vreme ne bo zopet skisalo).

S tehničnega vidika je premoščekoval vsem moštvom, saj tudi trenirani niso mogli redno. S psihološkega stališča pa lahko rečemo, da je prišel o pravem času in je bil torej koristen. V zadnjih tednih smo že opazili precej živčno igranje nekaterih igralcev, zato ni manjka-lo izključitev ne glob.

Zarja — Inter SS

Točka za Bazovce?

Bazovci se zavedajo, da bodo i-meli jutri težkega nasprotnika, ne nameravajo pa vreči puške v ko-ruzo. Zarja je že večkrat pokazala, da je s samozavestno igranje kos vasa-nemu nasprotniku. Trener je sicer optimist in računa na pozitiven na-stop svojega moštva. Predvideva-nja so torej, kot vidimo, precej raz-lična in možen je vsak rezultat, če-prav imajo gostje večje možnosti za zmago. Zarja bi se morda za-dovoljila tudi z eno točko, ki bi pa-zanjo predstavljala že lep uspeh.

Coop — Union

Podlonjerci s Poropatom

Okvirna imena osem točk prednosti pred ekipo Cooperativ pri kateri bo gostoval jutri in to ga jasno po-stavlja v vlogo favorita. Podlonjer-ci so bili sicer v svojih zadnjih nastopih nekoliko pomanjkljivi v-napadu. Od jutri dalje pa bo tre-ner Maver zopet imel na razpolago spretnega napadalca Poropata in z-njegovo pomočjo bo Union gotovo postal prodornejši in učinkovitejši. Podlonjerci pa vsakelej nasproti-ko ne smejo podcenjevati saj lah-

KOSARKA MOŠKA PROMOCIJSKA LIGA

Nastop borovcev proti peterki CUS

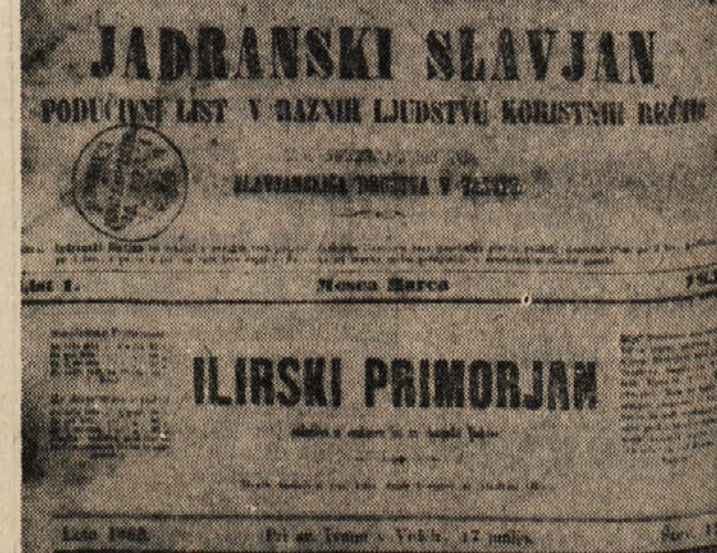
Po prebrljivi zmagi nad ekipo Servolane se Borovi kosarji pri-pravljajo na spopad z igralci ekipe CUS. Obe ekipi, ki bosta nasto-pili v tem srečanju, sta v zadnjih nastopih zmagali. CUS je namreč premagal tržaški Libertas in tako zasedel četrto mesto na lestvici. Za Servolano, ki je klonila pred Ro-rovci, premagala ekipo CUS. Res je sicer, da so to tekmo igrali na škedenjskem igrišču, toda to de-jastvo vpliva precej na izid tekme. CUS sodi med močnejše ekipe letošnjega prvenstva. Njegove igral-ce odlikuje predvsem dobro o-vladanje kosarskih prvin in ve-lika hitrost pri razvijanju napa-dalnih akcij. Igralci sicer na sploš-no niso visoke rasti. Toda to prav-uspešno nadomestijo z gibčnostjo. Njihova obramba je zato zelo na-padalna in spretno izkorišča vsako nepazljivost nasprotnika. Mnogo ko-šev zberejo prav v hitrih napadih. V svojih vrstah imajo nekaj zelo dobrih igralcev. Med temi je tudi Krizman, katerega je Italider od-stopil ekipo CUS.

V tem tednu so Borovci opravili dva treninga. V četrtek so se po-merili v prijateljski tekmi s peter-ko Italidera. Ob tej priliki je prof. Mari preizkusil nekatere variante v običajni postavi moštva. "Plav" so uspešno napadali in potrdili, da je pri njih že prišlo do precejšnje

avtomatizacije gibanja. Točnost v-metih, ki so jo prikazali že v za-dnjih srečanjih, je ponovno prišla do izraza. Ambrožič in Fabjan sta samozavestno nastopala pod koš-ma in večkrat izgrala spretno in izkušene nasprotnike. Fabjan in Spacal sta se neutrudljivo spu-shtala v protinapade in to priča o-dobri kondiciji moštva. Tudi Ru-devci, premagali ekipo CUS, Res je sicer, da so to tekmo igrali na škedenjskem igrišču, toda to de-jastvo vpliva precej na izid tekme. CUS sodi med močnejše ekipe letošnjega prvenstva. Njegove igral-ce odlikuje predvsem dobro o-vladanje kosarskih prvin in ve-lika hitrost pri razvijanju napa-dalnih akcij. Igralci sicer na sploš-no niso visoke rasti. Toda to prav-uspešno nadomestijo z gibčnostjo. Njihova obramba je zato zelo na-padalna in spretno izkorišča vsako nepazljivost nasprotnika. Mnogo ko-šev zberejo prav v hitrih napadih. V svojih vrstah imajo nekaj zelo dobrih igralcev. Med temi je tudi Krizman, katerega je Italider od-stopil ekipo CUS.

V tem tednu so Borovci opravili dva treninga. V četrtek so se po-merili v prijateljski tekmi s peter-ko Italidera. Ob tej priliki je prof. Mari preizkusil nekatere variante v običajni postavi moštva. "Plav" so uspešno napadali in potrdili, da je pri njih že prišlo do precejšnje

opazimo, da smo v narodnih in socialnih tiskah iskali za-slabo v sorodnosti z drugimi Slovani. Ko sem pregledovala zapiske o razvoju tržaškega tiska, posebno še nedavne ugo-tovitve dr. Fr. Vatovca*, se mi je pokazalo, kako so nam razmere tega plurinacionalnega mesta z ožjim in širšim zaledjem v narodno ogroženih dobah nujno rodile izrazitejšo

slovensko zavest. Kakor da bi slovenski živeli zaradi svoje malostevilstva in v borbi za politične, gospodarsko-socialne in kulturne pravice iskali pomoč, varstvo in rešitev ne samo v ožji povezanosti s svojo narodno celoto, temveč tudi v sklopu z drugimi Jugoslavo ali celo z vseslovenskimi

*) V Primorskem dnevniku, 16. maja 1965.

(Nadaljevanje sledi)

KOLESARSTVO

6. ETAPA DIRKE PO SARDINII

Druga etapa zmagala Beghetta Michelotto ohranil svoje vodstvo

Vsi kolesarji so prispeli na cilj v enakem času

SIENA, 28. — Zaradi dolgega razstavljanja vozil in udeležencev te dirke z ladje se je štart šte-te in predzadnje etape zavle-kei za dve uri.

V lepem sončnem vremenu so tekmovalci tako krenili na pot še-le ob 11. uri in v začetnih kilo-metih niso kazali nobene poseb-ne bojevitosti. V eni uri so prevo-zili komaj dobrih 30 km. Tako je ostala vsa skupina enotna prav do Porenca, t. j. do 122. km in šele tedaj je nekaj tekmovalcev posku-salo uti v ospredje. Pri 140. km je uspešno uti Ritterju in Dancelliju, ki sta si priborila dobre pol minute naskoka, toda glavina ju je kma-lila nato zopet uti. Sledilo je še več drugih poskusov, nobenemu ni bilo usojeno daljše življenje.

15 km pred ciljem se je vnel dvoboj med Michelottom in Poli-dorijem. Slednji je skušal na vse načine uti prvemu z lestvice od katerega ga loči bora pol minute, toda Michelotto se ga je ves čas držal kot klop. Polidori je zato od-nahal, dohitela ju je zopet glavina, ki je s hitro vožnjo prevozila zadnji del poti, 200 metrov pred ciljem je šinil v ospredje Durante in si priboril za kolo prednosti pred Beghettom in Zandegujem. Beghetta pa je nato povečal hit-rost svoje vožnje in Durante se je moral zadovoljiti z drugim me-stom.

Lestvica današnje etape
1. Giuseppe Beghetta. 191 km dolgo pot od Livorna do Siene je prevozil v 5:27:02" (s p. h. 35.039 km n. u.). Nato je sledila vsa glavina v njego-vem času in v naslednjem vrstnem redu:
2. Durante
3. Zandegu
4. Soave
5. Balcan
6. Basso
7. Janssen (Niz.)
8. Godefroot (Bel.) itd.

KOŠARKA V okviru mladinskih iger Nastop Bora in Poleta

V okviru mladinskih iger bodo danes in jutri — kot smo že po-ročali — nastopili tudi člani slo-venskih kosarskih ekip: igral-ce openskega Poleta in tržaškega Bora.

DANES

17.00 B skupina (ženske)

Mivar — Polet

JUTRI

08.30 A skupina (moški)

Mivar — Bor

09.30 B skupina (moški)

OBVESTILO

8D Breg obvešča vse udeležence smučarske izlete v Nevegal, da bo odhod avtobusa jutri zjutraj ob 4.30 iz Domja, nakar bo obšel po običajni poti še ostale vasi do-linske občine.

Tako jutri moštva na igriščih

BOLOGNA

Vassorri: Roversi, Ardizzone; Cressi, Battistodo, Prini; Pace, Bulgarelli (Scalia), Mutesan (Savoldi), Gregori, Savoldi (Pa-squalini).

FIorentina

Supercini: Rogora, Mancini; E-sposito, Ferrante, Brizi; Rizzo, Merio, Maraschi, De Sisti, A-marillo.

INTER

Minussi; Burginich, Facchetti; Bedin, Landini, Cella; Jaur, Mazzola (Bertini), Gori (Maz-zola) Bertini (Corso), Corso (Vastola).

MILAN

Cudicini; Anquilletti, Schnel-linger; Rosato, Malatrasi, Tra-pattoni; Hamrin, Lodetti, Pra-ti, Rivera, Sorman.

ATALANTA

De Rossi; Poppi, Dordoni; Pe-lagalli, Signorelli, Bertuolo; Nastasio, Lazottoli, Clerici, Del-l'Angelo, Novellini.

PISA

Anibale; Coramini, Gasparro-ni; Federici, Lenzi, Gionfanti-ni; Manservigi, Gasparini, Ma-scalaito, Cervetto, Cosma.

SAMPDORIA

Battara; Sabadini, Colletta; Sabatini, Morini, Vincenzi (Ga-sparini); Salvi, Vieri, Cristin, Frustalupi, Morelli.

ROMA

Giulini; Spinosi, Carpenetti; Ferrari (Salvori), Cappelli, San-tarini; D'Amato, Taccola, Lan-dini, Capello, Peirò.

JUVENTUS

Anzolini; Pasetti, Leoncini; Sal-vadore, Castano (Roveta), Del Sol; Favalli, Benetti, Anastasi, Haller, Zigoni.

VARESE

Carmignani; Rimbano, Maro-so; Sogliano, Dolci, Picchi; Le-onardi, Tamborini, Cappellini, Della Giovanna, Golini.

L. VICENZA

Luisson; Volpato, De Petri; Fon-tana, Carantini, Calosi; Men-ti, Cinesinho, Reif, Biasiole, Ciccolo.

CAGLIARI

Albertosi; Martiradonna, Longo-ni; Cera, Nicolai, Longo; Nene, Brugnera, Boninsegna, Gatti, Riva.

NAPOLI

Zoff; Nardini, Pogliana; Zur-lini, Guarneri, Montefusco; Sal-vi, Juliano, Altafini, Cane, Ba-rison.

TORINO

Vieri; Poletti, Fossati; Puia, Cereger, Bolchi (Depetrini); Cardelli, Ferrini, Comin, Mo-schino (Bolchi), Facchin.

VERONA

De Min; Ranghino, Petrelli; Madde, Battistoni, Ripari; Va-nello, Mazzanti, Traspediti, Bonatti, Bui.

PALERMO

Cel; Furino, Maggioni; Lanci-ni, Guilbertoni, Landri; Pel-lizzaro (Perucconi), Landoni, Troja, Reja, Ferrari.

DOMAČI ŠPORT

DANES

Sobota, 1. marca 1969

ODBOJKA

Moška B liga

21.15 v Mantovi

Scialoja — Bor

Ženska B liga

21.15 v Trstu, Ul. della Valle

Bor — Breg

Moška D liga

20.30 v Gorici, šola "Galilei"

Olimpia — Torriana

KOŠARKA

Mladinske igre

17.00 v Trstu na Gritti

Mivar — Polet (ženske)

JUTRI

Nedelja, 2. marca 1969

NOGOMET

3. amaterska liga

11.45 v Trstu, stadion "1. maj"

Zarja — Inter

13.30 v Trstu, Sv. Sergij

Coop — Union

15.15 v Trstu, Sv. Sergij

Primorec — Primorje

10.30 v Nabrežini

Vesna — Libertas Prosek

Prijateljski nogomet

15.00 v Sežani

Tabor — Breg

Mladinsko prvenstvo

10.00 v Miljah

Breg — S. Giovanni

Narastajino prvenstvo

11.00 v Trstu, Sv. A'olaj

Union — Don Bosco

ODBOJKA

Ženska B liga

10.30 v Gorici

AGI — Sokol

10.30 v Trstu, stadion "1. maj"

Zarja — Casagrande

Moška D liga

10.30 v Vidmu

PAV — Kras

06.30 v Trstu, stadion "1. maj"

Bor — Gaslini GO

KOŠARKA

Moška promocijska liga

09.30 v Trstu, Ul. Della Valle

Bor — CUS

Mladinske igre

08.30 v Trstu na Gritti

Mivar A — Bor A (moški)

09.30 v Trstu na Gritti

Mivar B — Bor B (moški)

SMUČANJE

Tržaško prvenstvo

09.00 v Trbižu

Sodelujejo smučarji SO SPDT

Pavla Hočevar

POT SE VIJE

28.

Spomini

13. NARODNO OREBUJANJE NA TRŽASKEM

Slovensko prebivalstvo na Tržaškem je nastalo iz doma-činov in priseljencev. Domačini so kot potomci prvotnih slovenskih plemen na tej zemlji že od naseljevanja. V okolici nekdanjega rimskega mesta Tergeste so si na kraški zemlji poiskali rodovitne predele in se vanje tako zakorenili, da je do danes ni bilo oblasti in sile, ki bi jih bila mogla pregnati ali uničiti.

Tergeste — Trst je bil dolga stoletja le neznatno mestce ob morju. Naši pradedi so zasedli celo tiste kraje, po katerih drže v mesto današnje široke ulice. Ko sem stanovala nekaj časa na Acquedotto, mi je gospodinja, stara tržaška Ital-janka, še pripovedovala, kako je nekoč tekla po tej ulici potok ki so mu Tržančani rekli Patók! Ob višjem delu tega potoka da so bile doma perice, ki so rod za rodom prale Tržančanom, in mlekarice, ki si jih vsak dan videl z jerbasom na glavi, polnim vrčev mleka in zelenjave.

Ko se je l. 1202 Trst predal Benečanom, jim je izročil listino z imeni vseh meščanov. Na tem seznamu je bilo mnogo Tržančanov s pristnimi starimi slovenskimi priimki! Zanimiv dokaz, da se naši pradedi že takrat živeli celo v samem mestu! Naše prednike v spodnji in zgornji tržaški okolici je dolgo preživljala domača zemlja, v poznejših sto-letjih jim je ponujal kruh tudi trgovski in industrijski razvoj mesta. Dotik z italijanskim življenjem jim ni nikoli mogel zamoriti prvotne biti in jezika. Domačini so do danes junaško,

včasih tudi z bridkimi žrtvami, kljubovali raznarodovanju. Drugače govori zgodovina o drugem delu našega prebivalstva v Trstu, o poznejših priseljencih: delavcih, pridobit-nikih in uslužbencih. Novo italijansko okolje in službena mesta, zlasti nemška, so jih posebno v prvih časih prepogosto raznarodovala. Vendar je bilo precej slovenskih, hrvatskih in tudi srbskih družin, ki so izpričevale narodno zavest s tem, da so izdatno podpirale naše kulturne in dobrodelne organizacije ali so sodelovale v gospodarskih ustanovah.

Do začetka 19. stoletja imamo prav malo podatkov o utripu slovenskega življenja na Tržaškem. Po uradnih zapisih je dobila tržaška okolica prvo ljudsko šolo 1795. leta. Tistega leta so namreč odprli šolo, enorazredno ko Katinari, tri leta pozneje še na Opčinah, v naslednjih letih pa še po nekaterih drugih vaseh v okolici. Tako je bilo l. 1868, ko je okoliško šolstvo prevzela tržaška občina, enajst slovenskih šol, ki so bile razen proseke in škedenjske vse enorazredne. Za bolj oddaljene in med tednom zaposlene učence so kakor drugod v Avstriji ustanovljali še nedeljske šole. Po vseh šolah so večinoma poučevali duhovniki, posvetnih učiteljev je bilo zelo malo, učni jezik je bila domača govorica, t. j. slovenščina, kot učni predmet je bila na urniku tudi nemščina. Ohranil se je zanimiv urnik s kontestvalne enorazredne šole z nižjim in višjim oddelkom: »Restanjenje teh Ur poleitimi Cursi 1829». Učne predmete navaja v tej obliki: Brat, Kate-hismus, Pisat inu popraulat, Sprashanje in branga, Sprahov-nik, v Sprahi se mujat, Pisat, S glave se vuzhit, Buhstabe poznat, Buhstabitrat, Regenze zhes taistu, Potihu brat, Dic-tando, v Nemški Sprahi se mujat, Pisano popraulat, S glave Raitat, S ziframi raitat, Kateh, Katehismus repetit, Egan-gelium, Pridiga, Dolshnosti tih Podloshnich, Ministranz, Pojet, Musko. Na urniku za »Nedelske shularije« je bilo določeno za popoldne: Pridiga, Sveta Masha; za popoldne pa: Brat, Pisat, Raitat.

Ko je po novem šolskem zakonu 1868 prevzel šole tržaški magistrat, so dotedanje trivialke preimenovali v občinske ljudske šole. Namesto duhovnikov so nastavljali le posvetne učitelje, pri pouku so nemščino odpravili in uvedli kot pred-

met italijanščino. Prvotne enorazrednice so se razvijale v večrazredne šole, od leta do leta se je vpisovalo vedno več slovenskih otrok. Tako izkazujejo slovenske okoliške šole v šol. letu 1920/21 že 5337 vpisanih učencev. V šol. letu 1926/27, ki je bilo zadnje leto slovenskega pouka v tržaški okolici, se je vpisalo le še 794 učencev v zadnja dva razreda. Odtlej niso našli otroci po okoliških šolah več šilasi materinske besede do prvratu po drugi svetovni vojni!)

Cesarski namestniki so upravljali Trst in zaledje kot avstro-ogrski uradniki z močno monarhično vdanostjo in nemško zavestjo. Dolga stoletja so jim bile narodnostne pravice Italijanov in kaj šele Slovencev prav malo mar in si zaradi tega niso belili glave. Prizadevali so si le za gospodarski napredek mesta kot najvažnejše pristanišča v državi. Prvi dokaz, da se je oblast zavedala dolžnosti do slovenskega dela tržaškega prebivalstva, je bil razpis službe mestnega tajnika v uradnem listu Osservatore Triestino v l. 1816. Razpis izrecno zahteva, da mora prosilec dokazati popolno znanje nemškega, italijanskega in »kranjskega« jezika. Vendar je bilo to samo enkratno dejanje. V tistih časih je avstrijska oblast izirvala iz uradov celo Italijane, Slovence pa je v mestu puščala materin jezik le v cerkvi in nedeljski šoli.

Nekaj več smisla za tržaške kulturne potrebe, je kazal cesarski namestnik grof Stadion, ki si je okoli l. 1840 precej prizadeval, da se v vse okoliške šole uvede slovenski učni jezik. Beremo pa, da se ljudstvo samo za slovenske šole ni navduševalo, češ da si s to šolo v življenju ne morejo pomagati. Tudi nemški uradniki so iz lagodnosti nasprotovali slovenskim šolam in se večkrat pritoževali, da v teh krajih ne vedo, katerega jezika naj bi se učili, ali italijanskega ali »kranjskega«.

Slovensko ljudstvo na Tržaškem se je javno zavedelo svoje narodnosti šele v revolucionarnem letu 1848. Poleg Slovencev je živel v Trstu tudi precejšnje število Hrvatov in Srbov. V zgodovini našega narodnega razvoja večkrat

*) Podatke o šolstvu sem skoraj v celoti posnela po sestavku Ferda Kleinmayerja »Slovenske ljudske šole v tržaški okolici od l. 1868 do konca« v III. in V. zborniku Luč 1928, 1929.